

Szelíd Tűzróka – avagy mit tud a Firefox

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva

Több mint 90 millió letöltés. Mi lehet az oka a Firefox sikerének? Vajon csak egy terjedő hóbortról van szó, vagy a Firefox tényleg ennyire jó, és megéri Tűzrókát költöztetni a számítógépünkre.

Megjelenése óta töretlen a *Firefox* népszerűsége, és hónapról hónapra egyre többen használják böngészésre a *Mozilla Alapítvány* legújabb üdvöskéjét. Gondolom az olvasók közül is már szinte mindenki találkozott a programmal, abban is biztos vagyok, hogy szép számmal akadnak olyanok is akik már csak ezzel a programmal böngészik a világhálót.

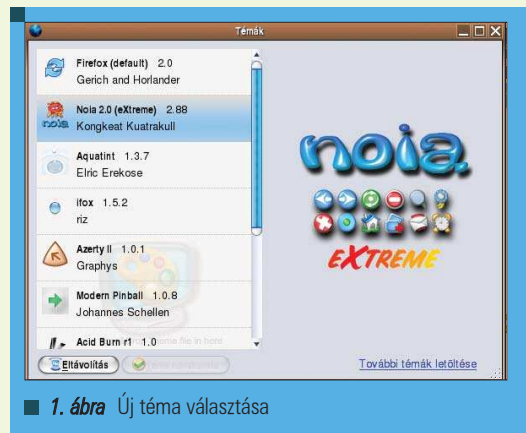
A *Firefox* egyik legjobb tulajdonsága, hogy egyszerű a felülete, a felhasználó az első pillanatban átlátja a mi található az ablakban. Vessük csak össze mondjuk az *Opera* böngészővel, ahol nekem percekig szokott tartani, hogy az ablakban látható felesleges oldal sávokat, gombokat eltüntessem a helyükről. Annak ellenére, hogy a *Firefox* felülete végtelenül leegyszerűsített, és maga a program is kicsi rengeteg lehetőség lakozik a szoftverben. A maximális mértékben lehetőségünk van a böngészőt saját igényeink szerint alakítani. Azon felül, hogy a böngésző megjelenését tudjuk változtatni, lehetőségünk van biztonságosabbá, és sokkal gyorsabbá tenni a böngészést, sőt akár

az időjárás előrejelzés is állandóan a szemünk előtt lehet.

A *Szerkesztés* menü *Beállítások* menüpontjában tudjuk elvégezni a szükséges beállításokat. Ezeket most nem részletezném, hiszen a kezelőfelület végtelenül egyszerű, és logikusan felépített. Innen tudjuk a böngésző alapvető tulajdonságait beállítani.

A róka új ruhája

Először kezdjük a testreszabást a kinézet megváltoztatásával. Az *Eszközök* menü, *Témák* pontjában érjük el az aktuálisan telepített témákat. Alapbeállításaként itt csak egy téma szerepel, de az ablak alján lévő *További témák letöltése* linkre kattintva a *Mozilla Update* honlapján találjuk magunkat. Itt rögtön megjelennek a legkedveltebb témák, de a bal oldalon található menüből kategóriánként válogathatunk a témák közül. Egy téma letöltése előtt mindenképpen ellenőrizzük, hogy az

■ 1. ábra Új téma választása

az általunk használt verzióval kompatibilis-e. Saját *Firefox* verzióink számát a *Súgó* menü *A Mozilla Firefox névjegye* menüpontban tekinthetjük meg. Az oldalról sok témát letölthetünk, majd azt amelyik a legjobban tetszik nekünk, válasszuk ki, és kattintsunk a *Téma használata* gombra. Az új téma érvénybelépéséhez újra kell indítanunk a böngészőt. A letöltött témákat természetesen el is távolíthatjuk, ha mégsem tetszenének, vagy már nincs rájuk szükségünk.

Harc a reklámok áradata ellen

Egy megfelelő megjelenés kiválasztása nagyon imponáló, de mint tudjuk a csomagolás nem minden. Ha már elegünk van abból, hogy egy-egy hírportál felületének szinte a fele ugráló, villogó képekkel van tele, akkor a *Firefox* a legjobb választásnak tűnik.

A *Firefox* lehetőséget ad különböző hasznos kiterjesztések letöltésére. A reklámok áradata elleni harc két legjobb fegyvere az *Adblock*, és a *Flashblock*. Tapasztalataim szerint a kettőt együtt használva már nagyon jó hatásokkal tudjuk kiszűrni a zavaró reklámokat.

A reklámokkal tulajdonképpen több baj is van. Az egyik az, hogy engem például zavar, hogy ott villog a szemem sarkában, továbbá elveszi az értékes helyet egyéb tartalomtól, így gyakrabban lapozhatok az oldalon. A következő probléma ma már nem annyira égető, de reklámokkal együtt az egész oldal lassabban töltődik le, és jelenik is meg. Továbbá felesleges processzor kapacitást emészt fel a négy vagy öt villogó *Flash* objektum, olyannyira, hogy akár magunk is könnyen meggyőződhetünk róla egy rendszerfigyelő társaságában. A felesleges processzor használat egy hordozható gép esetén pedig csökkenti a rendelkezésre állási időt. Azoknak viszont akik még mindig modemmel, vagy *GPRS*-en keresztül

csatlakoznak a világhálóra viszont mindenképpen kritikus szempont, a reklámok, és mindenféle *Flash* animációk blokkolása. Az *Eszközök*, *Kiterjesztések* menüpontjában látjuk, hogy eddig milyen kiterjesztéseket telepítettünk fel. A kiterjesztések telepítése során mindig csak megbízható forrásból származó programokat töltünk le és telepítünk.

Amennyiben nem a Mozilla honlapjáról töltünk le kiterjesztést, akkor előbb engedélyeznünk kell az adott helyről való kiterjesztések letöltését.

Flashblock

Gyorsan le is szögezem, hogy nem minden *Flash* objektum reklám. Hiszen alapvetően a *Flash* szebb web oldalak létrehozására szolgál. Erre jó a *Flashblock* kiterjesztés, amely lehetővé teszi számunkra, hogy eldöntsük, hogy az adott *Flash* objektumot töltsük le és megjelenítse-e a *Firefox*. A *Flashblock* a *Flash* animációk helyett egy „F” betűt jelenít meg, mely ha fölé visszük a kurzort, akkor megváltozik. és a magnókon, és cd lejátszókon használatos „lejátszás” gomb jelenik meg helyette. Erre kattintva van lehetőségünk az adott

■ 2. ábra Egy ismert hírportál felülete (a reklámok helye pirossal megjelölve)

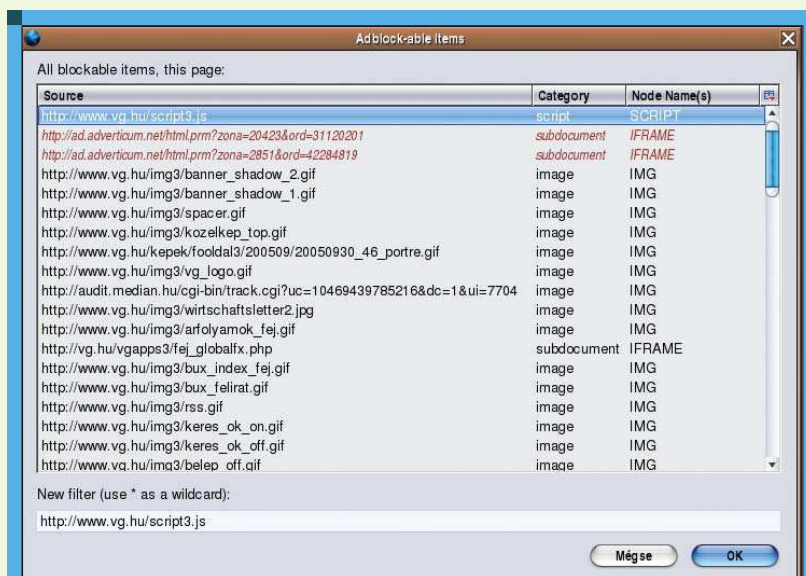
Flash engedélyezésére, és lejátszására. A kiterjesztés lehetőséget biztosít arra, hogy megadjunk olyan webhelyeket is, melyekről mindig minden *Flash* animációt elfogadunk.

Adblock

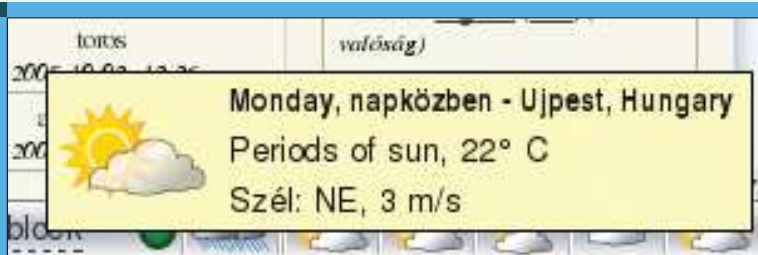
Az *Adblock* az előzőnél komplikáltabb eszköz a reklámok elleni harc terén. Ennek használatával nem csak *Flash* objektumokat, hanem képeket, szkripteket, sőt még kereteket is lehetőséggünk van tiltani bizonyos oldalakon. Használat nem igényel különösebb szaktudást, mert a státuszbaron (a böngésző legalsó eleme) található *Adblock* gombra kattintva felkínálja nekünk a az adott oldalon blokkolható összes objektumot. Ebből a listából könnyen és gyorsan kiválaszthatjuk, azokat az elemeket, amikor blokkolni szeretnénk. Szerencsére mivel a web oldalakat logikusan építik fel, ezért a következőkhöz hasonló elemeket kell keresni: ds.honlap.hu/...; www.valami.hu/ad?... adserver.valami.com/...

Szerencsére a kiegészítés támogatja a * használatát, mint az informatikában megszokott ismeretlen hosszúságú karaktersorozat, így nem kell minden egyes új hirdetést külön tiltani, egyszerűen csak nézzük meg az elérési út azon elemeit, melyek azonosak, és egy kellő hosszúságú karaktersorozatot cseréljünk le csillaggal, majd az OK gombra kattintva mentjük el a változást.

Például: www.valami.hu/ad* vagy ads.kiszolgallo.hu/* vagy banners.kiszolgallo.hu/* Természetesen később vissza is

■ 3. ábra Az Adblock segítségével blokkolható elemek listája

■ 4. ábra A Forecastfox a közeljövő várható helyi időjárását mutatja

■ 5. ábra A kis radar ikonja „mögött” Európa radarképe bújkál meg

vonhatjuk a beállításokat, illetve időlegesen kikapcsolhatjuk az *Adblock*-ot, ha éppen reklámokat nézni támad kedvünk.

Napszemüveg, vagy esernyő?

Aki azt hiszi, hogy a *Firefox* kiterjesztései csak a böngészéssel, és a weboldalak használatával kapcsolatosak, az téved. Itt van például a *Forecastfox* nevű kiterjesztés, mely nem más, mint egy időjárás előrejelző. Letöltés után természetesen most is újra kell indítani a *Firefoxot*, majd meg kell adni a helyet, ahol tartózkodunk, természetesen olyan formátumban amit a rendszer megért. Ehhez használható egy kereső is, ahová ékezetek nélkül beírva a tartózkodási helyünket rögtön megkapjuk a hozzá tartozó kódsorozatot.

A kódsorozat például így néz ki: *'EUR;HU;-;BUDAPEST;'* vagy *'EUR;HU;-;UJPEST;'*.

Ahogy láttam elég sok magyar település megtalálható, így biztosan sikerül helyi időjárás előrejelzést varázsolni a *Firefoxba*. Lehetőségünk van megadni, hogy a kapott adatokat a böngésző milyen mértékűség rendszerben jelenítse meg.

A szükséges adatokat a www.AccuWeather.com oldal szolgáltatja számunkra, és a várható és jelenlegi időjárás kis ikonok formájában jelenik meg. Amennyiben fölé visszük a kurzort, akkor sokkal részletesebb leírást kapunk az aznap várható időről, pontos hőmérséklettel, és várható szélességgel. Ha a kurzort a kis radar ikon fölé visszük, akkor láthatóvá válik Európa radarképe. Ha rákattintunk a kis ikonra, akkor a *AccuWeather* oldala töltődik be, és ott rögtön nagyban is megtekinthetjük a radarképet. Nekem különösen tetszett, hogy több napra előre lehet megjeleníteni a várható időjárását, illetve többféle profilt van lehetőségünk létrehozni. Így ha mondjuk utazgatunk *Budapest* és *Bécs* között, akkor csak egy kattintással máris a másik város időjárási adatait látjuk. Az oldalon még rengeteg remek kiterjesztés található meg. Sajnos hely hiányában nem tudtam az összeset bemutatni, de megpróbáltam az általam egyik leghasznosabbnak találtakat kiemelni. Ugyanakkor megemlíteném még, hogy találhatóak a letöltések kezelését megkönnyítő kiterjesztések is. Vannak olyanok, amelyek a *Könyvjelzők* hatékonyabb, és rendszerezettebb kezelését valósítják meg.

Továbbá még kiemelném a *Gmail Notifier* nevű kiterjesztést, mely azoknak nyújt segítséget, akiknek van *Gmail*-en e-mail címük, hiszen periodikusan lekérdezi, hogy vannak-e új, még olvasatlan levelek, és ezek számát a státuszbaron meg is jeleníti.

Az óvatós róka

Az egyik legjobban terjedő csalási forma manapság a világhálón a *'phising'*, ami tulajdonképpen adathalászatot jelent. Ehhez a módszerhez nem kell feltétlenül feltörni a szolgáltató gépét, hogy a csalók érzékeny információk birtokába jussanak, hanem különböző „ötletes” módon veszik rá az adathalászok a gyanútlan felhasználót arra, hogy a szennitív információkat tulajdonképpen önkéntesen adják ki. Vegyünk egy példát, az én bankom internetes portálja a www.enbankomonline.hu, ha valaki beregisztrálja mondjuk a www.komonline.hu webcímet, ami ugye senkinek sem fog feltűnni, és azon belül létrehoz egy másodlagos domaint 'enban' címen, akkor ennek elérése a következő lesz www.enban.komonline.hu.

A csaló tükrözi a www.enbankomonline.hu kezdőlapját a saját másodlagos domainjére. Majd az áldozat címére küld egy e-mailt, hogy azonnal lépjen be az online rendszerbe, és változtasson meg ott valamilyen beállítást, az e-mail természetesen tartalmazza a hivatkozást az oldalra, hogy egyszerűbb legyen a belépés. Ugyan a címsorban a www.enban.komonline.hu jelenik meg, de az eltérés csak egyetlen pont, mivel az oldal ugyanúgy néz ki, a gyanútlan felhasználó megpróbál belépni. Természetesen sikertelenül, de közben a jó felhasználó név, jelszó párost már a csaló ismeri is. Ez egy kicsit kisarkított példa, de vegyük észre, hogy jelen esetben egyetlen ponton múlt az, hogy egy arra jogosulatlan személy hozzáfér bankszámlánkhoz, és onnan átutalást tud kezdeményezni.

A hosszú bevezető után, akkor nézzük is meg, hogy hogyan is tudjuk a *Net-Craft* segítségével felvenni a harcot az adathalászok ellen. A *NetCraft Toolbar* egyetlen hátránya, hogy széles, így kicsit sok helyet foglal el a képernyőn.

■ 6. ábra A www.linuxvilag.hu a NetCraft szerint nem adathalász oldal

A <http://toolbar.netcraft.com/install> oldalról szerezzük be a *NetCraft* eszköztárat, itt meg is jegyzem, hogy az eszköztár nem csak *Firefox* alá érhető el, hanem létezik belőle Internet Explorer böngészőhöz készült verzió is.

Az első két menüben a *NetCraft*hoz, illetve az adott honlaphoz tartozó tevékenységeket találjuk, úgy, mint jelenthetjük a *NetCraft* számára ha az adott honlap adathalász gyanús, illetve például ajánlhatjuk az eszköztárat egyik ismerősünk számára.

Az adott lapra vonatkozó értékes információkat, viszont a függőleges vonaltól jobbra találjuk meg. Itt szerepel rögtön a *RiskRating*, ami a megjelenített piros szín nagyságától függően jelenti, hogy az adott oldalon mekkora az adathalász gyanúja.

A gyanú nagyságát a *NetCraft* például az alapján határozza meg, hogy *IP* cím vagy kiszolgáló név, illetve port szám van a címsorban, esetleg az adott tartományban már voltak adathalász oldalak, de még az oldalt kiszolgáló internet szolgáltató előélete is fontos szempont.

Az eszköztáron megtaláljuk még, hogy az adott oldal mióta létezik, nyilván egy régebbi oldalon jobban megbízhatunk, találunk egy rangsort is az oldal látogatottságáról. Továbbá annak az országnak a zászlója, ahol a kiszolgáló található, és megtudhatjuk az internet szolgáltató kilétét is.

A fürge róka

Az következő beállítási lehetőségeket az alábbi weblapon olvastam: (<http://www.freerepublic.com/focus/f-news/1299854/posts>). Az eddigieken felül is még tovább tudjuk növelni a böngészés sebességét, viszont a következő beállításokkal jobb ha óvatosak vagyunk, mert akár

a böngésző meghibásodását is okozhatja. Először is a *Firefox* címsorába gépeljük be az *about:config* szöveget, majd üssünk egy *Entert*. Keressük meg a következő bejegyzéseket az oldalon, és dupla kattintás segítségével állítsuk át őket az alábbiak szerint:

```
network.http.pipelining -> true
network.http.proxy.pipelining
-> true
network.http.pipelining.
->maxrequests -> 8
```

Az utóbbi érték alap beállításaként 4, és azt határozza meg, hogy egy oldal letöltésénél egyszerre hány kérést indítson a böngésző. A maximális szám ha jól tudom, akkor 8.

Továbbá ezen az oldalon bárhova az egér jobb gombjával kattintva kapunk egy helyi menüt, ebből válasszuk ki az *Új* -> *Egész* menüpontot, és írjuk be névnek az *nlayout.initialpaint.delay* majd az értékét állítsuk *0*-ra. Így a böngésző a kiszolgálótól kapott információt rögtön megjeleníti az ablakban.

További gyorsulást érhetünk el ha a *browser.turbo.enabled* értékét *true*-ra állítjuk, bár én már nem tapasztaltam sok különbséget.

A ravasz róka

A *Firefox* nem csak a gyors böngészést, hanem a gyors kezelhetőséget is támogatja. Amennyiben a *Ctrl+Enter* billentyűkombinációt használjuk amikor el szeretnénk érni egy kiszolgálót, akkor a *Firefox* automatikusan kiegészíti a 'www.' és a '.com' karaktersorozatokkal, a *Shift+Enter* kombinációval a '.ne' végű oldalakat érhetjük el könnyebben, míg a *Shift+Ctrl+Enter* a '.org' végű webhelyek elérésekor használható.

Ahhoz, hogy új weboldalra nézzünk el sem kell hozzányúlni az egerhez, üssük le a *Ctrl+L* billentyűkombinációt, és a kurzor rögtön a címsorba kerül, a *Ctrl+K* esetében pedig már gépelhetjük is be a keresendő kifejezést a keresés mezőbe. Sokszor hasznos lehet, hogy minél nagyobb felületen jelenjen meg az éppen böngészett oldal tartalma, használjuk az *F11* billentyűt arra, hogy a *Firefox* a teljes rendelkezésre álló képernyőt kitölthesse, a normál módba való visszatéréshez ismét nyomjuk le az *F11*-et.

Egyre ritkábban ugyan, de előfordulnak még olyan web oldalak, ahol egyes objektumok a *<blink> HTML* tag segítségével villognak, ami szintén zavaró lehet. A már ismertetett *about:config* beállítások között tehát a *browser.blink_allowed* sorban változtassuk meg a *true* értéket *false*-ra, és többé nincs villogó szöveg. Bizonyára másokkal is előfordult már az, hogy túl nagy felbontásban böngészett az Interneten, és a karaktereket ugyan lehetett növelni, de az oldal szerkezete, az egyes keretek (*frame*) mérete nem volt növelhető, így a szöveg szerkezete kissé szétesett.

Erre is van megoldás, mégpedig szintén az *about:config* beállítások között állítsuk át

```
layout.frames.force_resizability
```

értékét *true*-ra.

Ennek egyetlen hátránya, hogy a keretek között vastagabb, ugyanakkor áthelyezhető sávok jelennek meg, melyek nem túl esztétikusan néznek ki.

Horváth Ernő

ernohorvath@gmail.com
24 éves, műszaki informatikus. Három évvel ezelőtt ismerkedett meg komolyabban a Linux rendszerekkel és emellett érdeklődik még a robotika és a biztonságtechnika iránt is. Ha lenne szabadideje sokat kirándulna, biciklizne és filmeket nézne.

KAPCSOLÓDÓ CÍMEK

- ➔ <http://www.spreadfirefox.com/>
- ➔ <http://www.getfirefox.com>